

Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровський педагогічний коледж»
Дніпропетровської обласної ради»

Циклова комісія психолого-педагогічних дисциплін дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з навчально-методичної роботи

_____Л.М. Чередник
«_____» серпня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛОГОПЕДІЯ

галузь знань _____ 01 Освіта / Педагогіка _____
спеціальність _____ 012 Дошкільна освіта _____
спеціалізація _____

ДО-15-1,2/9

м. Дніпро
2018

Робоча програма з логопедії для здобувачів освіти за галуззю знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

Розробник Нежуга Я.В., викладач логопедії

Розроблена на підставі Освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціальності Дошкільна освіта та Галузевого стандарту вищої освіти.

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії психолого-педагогічних дисциплін дошкільної освіти

Протокол від 31.08.18 року № 1

Голова циклової комісії психолого-педагогічних дисциплін дошкільної освіти _____ С.А. Кривко

Опис навчальної дисципліни
Характеристика навчальної дисципліни

- Рік (роки) підготовки 2015-2019
- Семестр (семестри) 8
- Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС 1,5
- Кількість годин:
 - Всього 45
 - на самостійне опрацювання 19
 - на лекції 6
 - на семінарські заняття -6
 - на практичні заняття 14
 - на лабораторні заняття -
- проміжний контроль:
 - контрольна робота _____ семестр (семестри)
 - залік _____ семестр (семестри)
- підсумковий контроль: форма залік семестр 8

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета Формування комунікативної, інформаційно-операційної, діагностико-прогностичної, здоров'язбережувальної професійних компетентностей майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів; удосконалення навичок самостійної творчої роботи, оволодіння методами наукового пізнання, інноваційної діяльності, використання ІКТ з метою формування готовності студентів до професійно-особистісного самовдосконалення; виховання професійно значимих якостей та рис характеру, здатності до рефлексії в процесі виконання студентами практичних фахових завдань.

Завдання

Набути поняття про різні види мовленнєвих порушень у дітей та прийоми їх усунення.

Розкрити особливості роботи з профілактики мовленнєвих недоліків, змісту та форми логопедичної роботи в дошкільному навчальному закладі

Сформувати основні уміння і навички профілактики та усунення мовленнєвих порушень, навчитись правильно добирати матеріал для обстеження мовлення.

Ознайомити майбутніх педагогів з організацією логопедичної допомоги дітям в Україні.

Вивчення дисципліни забезпечує оволодіння здобувачем освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст наступними **компетентностями**:

аналіз та синтез. Здатність на основі надійних аргументів, логічних умовисновків та перевірених фактів формулювати завдання діяльності та пропонувати ефективні рішення;

гнучкість та креативність мислення. Набуття гнучкого мислення, готовність до творчого застосування психолого-педагогічних знань та вмій у широкому діапазоні можливих місць роботи та у повсякденному житті;

комунікаційні навички. Здатність до ефективної комунікації та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні спеціальні терміни;

самостійність та ініціативність. Здатність до самостійного та ініціативного прийняття відповідальних рішень;

організаційні вміння та навички. Здатність до самоорганізації та організації дитячої групи для виконання комплексних завдань протягом певного періоду часу;

толерантність. Здатність працювати з суб'єктами освітнього процесу у полікультурному, поліетнічному, мультидисциплінарному середовищі;

етичні установки. Здатність до використання принципів, норм етики, правил культури поведінки у стосунках з дорослими та дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі;

базові загальні знання. Здатність використовувати базові знання з логопедії в обсязі, необхідному для здійснення професійної діяльності; володіти та використовувати знання з теорії та практики дошкільної освіти;

застосування знань на практиці. Здатність використовувати психолого-педагогічні та методичні знання для різнобічного розвитку дітей дошкільного віку; бути обізнаним з інноваційними педагогічними технологіями навчання, виховання та корекції мовлення дітей дошкільного віку, впроваджувати їх в освітній процес;

володіння прикладними знаннями та навичками. Здатність організувати різні види діяльності дітей на засадах дитиноцентричного, особистісно-зорієнтованого, індивідуально-диференційованого підходів;

Організувати освітньо-виховний процес у дошкільному закладі, створюючи умови для повноцінного формування особистості дітей, їх розумового, фізичного, морального, естетичного, мовленнєвого розвитку;

володіння інформацією. Здатність знаходити та використовувати інформацію з різних джерел (електронних, письмових, архівних, усних) відповідно до актуальних завдань навчання, виховання, розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення;

володіння термінологією та комунікативними засобами. Здатність використовувати спеціальну термінологію та адекватні комунікативні засоби рідної та іноземної мов (в усній та письмовій формах) у педагогічному спілкуванні;

професійне самовдосконалення. Здатність до рефлексії, самовдосконалення і підвищення рівня педагогічної майстерності;

професійна відповідальність. Нести відповідальність за життя, здоров'я, долю дитини, забезпечення її щасливого дитинства. Приймати професійні рішення щодо соціалізації та розвитку з урахуванням природного потенціалу дітей, прогнозуючи їх наслідки для майбутнього.

Спеціальні (фахові) компетенції:

організаційна. Здатність планувати, організувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію її суб'єктів. Здатність до роботи в міждисциплінарній команді під керівництвом лідера у процесі вирішення корекційно-педагогічних завдань;

медико-біологічна. Здатність оцінити структуру дефекту при порушеннях мовлення та функцій сенсорних систем; потенційні можливості розвитку різних сторін особистості кожної з категорії дітей з такими вадами;

психолінгвістична. Володіння знаннями про закономірності мовленнєвого розвитку в онтогенезі, взаємозв'язку мовлення, мислення і свідомості; розуміння психолінгвістичної моделі мовленнєвої діяльності;

логодіагностична. Володіння комплексом логодіагностичних методик визначення рівня сформованості мовленнєвих функцій та мовленнєвої діяльності. Здатність продемонструвати інтегрування результатів діагностування у процесі складання логопедичного висновку;

логокорекційна. Здатність здійснювати цілеспрямований добір методик і технологій для корекції психомоторного та мовленнєвого розвитку дітей з

тяжкими порушеннями мовлення. Володіння методиками і технологіями корекції та розвитку мовленнєвої діяльності при різних мовленнєвих порушеннях. Здатність використовувати ігрову діяльність для формування та корекції правильного дихання, артикуляційних укладів, вимови, накопичення словника, вдосконалення граматичних форм мовлення, розвитку фонематичного сприймання, когнітивного розвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен

Знати:

- завдання логопедії, як галузі дефектології;
- вплив мовленнєвих порушень на розвиток особистості дитини;
- мовленнєві недоліки у дітей, причини їх виникнення;
- характеристику правильного мовлення, артикуляційного укладу звуків, будову мовленнєвого апарату;
- види дислалії, причини фізіологічної невідосконаленості звуковимови у дітей раннього віку і їх усунення;
- особливості прояву порушень звуковимови, види порушень, послідовність роботи з дітьми, що мають дефекти вимови звуків. Зміст роботи на різних етапах;
- причини виникнення системних порушень, класифікація загального недорозвинення мовлення у дітей, основні напрямки корекційно-педагогічної роботи вихователя, заходи попередження ЗНМ у дітей;
- причини виникнення, характеристику недоліків темпу мовлення та заїкання, їх основні прояви у дітей, відмінність від інших дефектів;
- спрямованість і принципи корекційного процесу; методи і прийоми роботи з дітьми, що мають недоліки темпу мовлення та заїкання;
- причини недоліків мовлення, що виникають при порушенні слуху і голосу; характеристику порушень, види порушень, спрямованість та принципи корекційної роботи по подоланню вад мовлення, заходи попередження порушень слуху і голосу у дошкільників;
- основні аспекти роботи вихователя по формуванню правильного мовлення у дітей дошкільного віку, функції вихователя в усуненні різних порушень мовлення дітей-логопатів; форми логопедичної роботи в дошкільному навчальному закладі.

Вміти:

- працювати із спеціальною літературою, за клінічними проявами дефекту класифікувати вади мовлення, самостійно конспектувати питання до тем;
- розрізняти види дислалії та визначати прийоми роботи по виправленню мовлення дитини. Наводити приклади прийомів роботи, добирати дидактичний матеріал для всіх етапів корекції. Орієнтуватись у методичній літературі, обстежувати звуковимову дітей, добирати наочний матеріал для обстеження;
- визначати правильну артикуляцію звуків, розрізняти артикуляційні профілі звуків, добирати та виготовляти дидактичний матеріал на різні етапи роботи, самостійно складати заняття на кожному етапі корекційної роботи;

- планувати основні прийоми індивідуальної корекційної роботи в залежності від мовленнєвого діагнозу дитини-логопата, проводити спеціальні ігри та вправи;
- складати плани і проводити обстеження мовлення дітей різних вікових груп; проводити бесіди з батьками про мовленнєвий розвиток дитини, складати довідки для вихователів про особливості роботи з дітьми-логопатами;
- добирати з літератури основні тези до теми, самостійно складати план до теми, рекомендації до вибору заходів попередження недоліків слуху і голосу у дітей;
- планувати різні види мовленнєвої роботи в групі дошкільного закладу у відповідності з мовленнєвими можливостями дитини.

Програма навчальної дисципліни

(Назви змістових модулів і тем)

ПФ.Д.07.ЗПР.45.ПП.367

Загальні відомості про мовленнєві недоліки у дітей.

Логопедія як наука і практика усунення мовленнєвих вад.

Предмет, методи, завдання та зміст логопедії як науки про виявлення, усунення і попередження мовних вад. Природничо-наукові основи вчення про мовлення. Центральний і периферичний відділи органів мови.

Анатомо-фізіологічний аспект мовленнєвої діяльності. Поняття норми та патології мовленнєвої діяльності. Негативний вплив мовленнєвих порушень на формування особистості дитини. Необхідність логопедичної роботи в дошкільних закладах. Вимоги до розвитку дитячого мовлення згідно чинних програм розвитку дитини дошкільного віку «Впевнений старт», «Українське дошкілля», освітньої програми «Дитина». Формування мовлення дитини від народження до 7 років. Причини недоліків мовлення. Порушення мовлення функціонального та органічного походження. Прояви неправильного мовлення.

Анатомо-фізіологічні і психолінгвістичні характеристики мовлення. Імпресивне, експресивне та внутрішнє мовлення. Мовлення усне і писемне. Структурні компоненти мовлення.

Периферичні органи мовлення та їх будова.

Функціональна дислалія.

Визначення функціональної дислалії; причини виникнення. Розповсюдження серед дітей дошкільного віку. Різновиди дислалії. Форми прояву недоліків звуковимови. Послідовність корекційної роботи над неправильним звуком: підготовка постановка, автоматизація, диференціація звука, введення його у зв'язне мовлення. Способи виявлення неправильної звуковимови. Оформлення результатів обстеження та матеріалу для обстеження. Фізіологічна недосконалість вимови звуків у дітей раннього віку. Виховання чистої вимови у системі розвитку мовлення і ознайомлення дітей з оточуючим. Відмінність роботи по формуванню чистої, ясної вимови звуків від виправлення недоліків звуковимови.

ПФ.Д.07.ПР.Р.46.ПП. 571

Сигматизми свистячих звуків.

Сигматизм звуків С, С', З, З', Ц, Ц', ДЗ, ДЗ'. Можливі дефекти вимови: міжзубна, призубна, губно-зубна, носова, бокова. Парасигматизм, характерні заміни. Спрямованість корекційної роботи в залежності від характеру неправильної вимови звуків. Специфічні ігри та вправи для розвитку фонематичного слуху, дихання та артикуляційної моторики. Прийоми постановки порушених звуків. Автоматизація, диференціація звуків і введення їх у зв'язне мовлення дитини. Ігри на звуконаслідування. Артикуляційний профіль свистячих фонем. Визначення відмінностей у механізмі утворення звуків. Комплекс артикуляційної гімнастики для підготовки артикуляційного апарату до правильної вимови свистячих. Ігри та вправи на розвиток слухової уваги, мовленнєвого та фонематичного слуху.

ПФ.Д.07.ПР.Р.46.ПП.375

Сигматизми шиплячих звуків.

Визначення, правильна артикуляція шиплячих звуків Ш, Ж, Ч, Щ, ДЖ. Можливі дефекти вимови: міжзубна, призубна, губно-зубна, бокова, носова. Парасигматизм, характерні заміни. Спрямованість корекційної роботи в залежності від характеру неправильної вимови звука. Специфічні ігри та вправи для розвитку фонематичного слуху, дихання та артикуляційної моторики. Прийоми постановки правильних звуків Ш, Ж, Ч, Щ, ДЖ. Автоматизація звуків. Ігри на звуконаслідування у роботі на II етапі корекційної роботи при сигматизмі шиплячих. Автоматизація звуків і введення їх у зв'язне мовлення дитини, диференціація.

ПФ.Д.07.ПР.Р.46.ПП.377

ПФ.Д.07.ПР.Р.46.ПП.378

Ротацизми і ламбдацизми.

Визначення. Правильна артикуляція звуків Р, Р', Л, Л'. Характеристика різних видів ротацизму. Параротацизм, характерні заміни. Спрямованість корекційної роботи в залежності від характеру неправильної вимови звуків Р, Р'. Характеристика різних видів ламбдацизмів. Параламбдацизм і характерні заміни. Спрямованість корекційної роботи в залежності від характеру неправильної вимови звуків Л, Л'. Різні прийоми постановки звуків Р, Р', Л, Л'. Автоматизація та диференціація звуків. Введення їх у зв'язне мовлення дитини. Специфічні ігри та вправи для розвитку фонематичного слуху, дихання і артикуляційної моторики.

ПФ.Д.07.ПР.Р.46.ПП.380

Капацизми.

Визначення. Правильна артикуляція звуків К, К', Х, Х', Г, Г', Й. Паракапацизми і парайотацизм, характерні заміни. Направленість корекційної роботи в залежності від характеру неправильної вимови, Використання специфічних ігор і вправ та інших прийомів на різних етапах корекції звуків: підготовка, постановка звука. Послідовність введення звука в мовлення.

ПФ.Д.07.ПР.Р.46.ПП.381

Види твердості і дзвінкості приголосних звуків.

Правильна артикуляція глухих і дзвінких приголосних звуків: С-С', З-З', Р-Р', Л-Л', К-К', Г-Г', Х-Х', Т-Т', Д-Д', Н-Н', Ф-Ф', В-В', П-П', Б-Б', М-М'. Правильна артикуляція глухих і дзвінких приголосних звуків. Характеристика неправильної вимови твердих і м'яких, дзвінких і глухих звуків. Прийоми і послідовність корекційної роботи з дітьми.

ПФ.Д.07.ПР.Р.46.ПП.379

Система корекційної роботи по подоланню порушень звуковимови у дошкільників.

Форми прояву недоліків звуковимови. Способи виявлення неправильної звуковимови. Послідовність корекційної роботи над неправильним звуком:

підготовка постановка, автоматизація, диференціація звуку, введення його у зв'язне мовлення.

Органічна (механічна) дислалія. Органічна дислалія: визначення і характеристика. Відмінність від функціональної дислалії. Аномалії будови губ, язика, зубів, щелеп, твердого і м'якого піднебіння. Обґрунтованість ортопедії та хірургічного втручання при механічній дислалії. Принципи і послідовність корекційної роботи з дітьми.

Ринолалія. Ринолалія відкрита і закрита, особливості звуковимови при органічній дислалії та ринолалії. Обґрунтованість ортопедії та хірургічного втручання при ринолалії. Принципи і послідовність корекційної роботи з дітьми.

Дизартрія. Визначення і характеристика, форми дизартрії. Відрізнення дизартрії від функціональної і органічної дислалії. Спрямованість корекційно-педагогічної роботи при дизартрії. Роль вихователя дошкільного закладу в організації своєчасної допомоги дітям з дизартрією

ПФ.Д.07.ПР.Р.51.ПП.428

Недоліки слово і фразоутворення.

Загальне недорозвинення мовлення. Визначення і характеристика. Спрямованість корекційно- педагогічної роботи.

Алалія. Афазія. Характеристика дитячого мовлення при алалії та афазії. Спрямованість корекційно-педагогічної роботи. Відмінність алалії і афазії від дислалії (механічної і функціональної), дизартрії, недорозвинення мовлення, при туговухості і олігофренії. Обстеження словника та граматичної будови мовлення у дітей. Робота з методичною літературою. Ігри та вправи для роботи з дітьми-алаліками (афазіками).

ПФ.Д.07.ПР.Р.51.ПП.429

Брадилалія. Тахілалія. Переривчастість темпу мовлення.

Визначення і характеристика темпу мовлення. Патогенетичне прискорення темпу мовлення (тахілалія), уповільнення темпу мовлення (брадилалія), переривчастість темпу мовлення (зупинки, заїкання). Відмінність зупинок несудомного та судомного характеру. Спрямованість корекційної роботи при тахілалії, брадилалії, зупинках несудомного характеру.

ПФ.С.02.ПР.014.ПП.134

Заїкання.

Визначення, клінічна характеристика, види заїкання. Характеристика мовних судом (тип, місце, частота). Причини виникнення заїкання. Прояви заїкання у дітей: особливості стану нервової системи і здоров'я, загальної і мовної моторики, експресивної мови, психологічні особливості.

Розповсюдженість серед дітей. Комплексний підхід до подолання заїкання у дітей.

Спрямованість і принципи корекційно-педагогічної роботи з дітьми, що заїкаються. Оточуюче середовище, режим дня і харчування дитини, що заїкається. Медикаментозне лікування, фізіотерапія, загартовуючі процедури, психотерапія. Сучасні методики логопедичної роботи з дошкільниками, що заїкаються.

Релаксаційна і дихальна гімнастика. Профілактика заїкання. Робота з сім'єю дитини, що заїкається.

ПФ.С.02.ПР.014.ПП.133

Розлади слуху і голосу.

Залежність розвитку мовлення від стану слуху дитини. Різні ступені втрати слуху. Обстеження слуху. Відмінність мовлення дитини при туговухості від інших мовленнєвих порушень. Принципи корекційної роботи над мовленням при туговухості. Попередження порушення голосу у дітей. Анатомо-фізіологічні механізми голосоутворення. Можливі види його порушення: вікові особливості голосу у дітей, афонія, дисфонія, фонастенія. Спрямованість корекційної роботи при порушенні голосу. Заходи попередження недоліків голосу у дітей.

ПФ.Д.17.ПП.О.102.ПП.690

Організація логопедичної допомоги дітям в Україні.

Мережа логопедичної допомоги в системі народної освіти: спеціальні дитячі сади і групи для дітей з порушеннями мовлення, школи-інтернати для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Роль вихователя масового дитячого дошкільного закладу по попередженню та усуненню порушень звуковимови у дітей: включення корекційних завдань у загальноосвітні заняття і режимні моменти; просвітницька робота з батьками.

Структура навчальної дисципліни

Назви розділів, тем по семестрам вивчення	Кількість годин					
	Всього	З них				
		Л	ПЗ	ЛЗ	СЗ	СР
8 семестр						
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
Тема Логопедія як ланка спеціальної педагогіки						
1-2 Логопедія як наука і практика усунення мовленнєвих вад. Предмет, методи, завдання та зміст логопедії як науки про виявлення, усунення і попередження мовленнєвих вад. Природничо-наукові основи вчення про мовлення. Центральний і периферичний відділи органів мовлення. Анатомо-фізіологічний аспект мовленнєвої діяльності. Поняття норми та патології мовленнєвої діяльності.	2	2				
СР-1 Негативний вплив мовленнєвих порушень на формування особистості дитини. Вимоги до розвитку дитячого мовлення згідно чинних програм розвитку дитини дошкільного віку «Впевнений старт», «Українське дошкілля», освітньої програми «Дитина»	2					2
Змістовий модуль 2						
Тема Загальні відомості про мовленнєві недоліки у дітей						

СР-2 Формування мовлення дитини від народження до 7 років. Причини недоліків мовлення. Порушення мовлення функціонального та органічного походження. Прояви неправильного мовлення.	2					2
СР-3 Анатомо-фізіологічні і психолінгвістичні характеристики мовлення. Імпресивне, експресивне та внутрішнє мовлення.	2					2
Мовлення усне і писемне. Структурні компоненти мовлення. Периферичні органи мовлення та їх будова. Фізіологічна недосконалість вимови звуків у дітей раннього віку. Виховання чистої вимови у системі розвитку мовлення і ознайомлення дітей з оточуючим. Відмінність роботи по формуванню чистої, ясної вимови звуків від виправлення недоліків звуковимови.						
Змістовий модуль 3 Тема Функціональна дислалія						
3-4 Функціональна дислалія. Визначення функціональної дислалії; причини виникнення. Розповсюдження серед дітей дошкільного віку. Різновиди дислалії. Форми прояву недоліків звуковимови. Послідовність корекційної роботи над неправильним звуком: підготовка постановка, автоматизація, диференціація звука, введення його у зв'язне мовлення.	2		2			
СР-4 Способи виявлення неправильної звуковимови. Оформлення результатів обстеження та матеріалу для обстеження.	2					2
Змістовий модуль 4 Тема Сигматизми свистячих звуків						
5-6 Сигматизми звуків С, С', З, З', Ц, Ц', ДЗ, ДЗ'. Парасигматизми, характерні заміни. Спрямованість	2		2			

<p>корекційної роботи в залежності від характеру неправильної вимови звуків. Специфічні ігри та вправи для розвитку фонематичного слуху, дихання та артикуляційної моторики. Прийоми постановки порушених звуків. Автоматизація, диференціація звуків і введення їх у зв'язне мовлення дитини. Ігри на звуконаслідування. Артикуляційні профілі свистячих фонем. Визначення відмінностей у механізмі утворення звуків. Комплекс артикуляційної гімнастики для підготовки артикуляційного апарату до правильної вимови свистячих. Ігри та вправи на розвиток слухової уваги, мовленнєвого та фонематичного слуху.</p>						
Змістовий модуль 5 Тема Сигматизми шиплячих звуків						
<p>СР-5 Сигматизми шиплячих звуків Ш, Ж, Ч, Щ, ДЖ. Парасигматизми, характерні заміни. Спрямованість корекційної роботи в залежності від характеру неправильної вимови звука. Специфічні ігри та вправи для розвитку фонематичного слуху, дихання та артикуляційної моторики. Прийоми постановки правильних звуків Ш, Ж, Ч, Щ, ДЖ. Автоматизація, диференціація шиплячих звуків та введення їх у зв'язне мовлення дитини.</p>	2					2
Змістовий модуль 6 Тема Ротацизми та ламбдацизми						
<p>7-8 Ротацизми та ламбдацизми. Правильна артикуляція звуків Р, Р', Л, Л'. Характеристика різних видів ротацизму. Параротацизм, характерні заміни. Спрямованість корекційної роботи в залежності від характеру неправильної вимови звуків Р, Р'. Прийоми постановки звуків Р, Р' Правильна артикуляція звуків Л, Л'. Характеристика різних видів</p>	2		2			

ламбдацизмів. Параламбдацизм і характерні заміни. Спрямованість корекційної роботи в залежності від характеру неправильної вимови звуків Л,Л'. Різні прийоми постановки звуків Л,Л. Правильна артикуляція звуків Р, Р', Л, Л'.						
характеру неправильної вимови звуків Л,Л'. Різні прийоми постановки звуків Л,Л. Автоматизація та диференціація звуків. Введення їх у зв'язне мовлення дитини. Специфічні ігри та вправи для розвитку фонематичного слуху, дихання і артикуляційної моторики. Структура корекційно-педагогічного заняття (автоматизація, диференціація звуків).						
Змістовий модуль 7						
Тема Капацизм, гаммацизм, хітизм та йотацизм						
СР-6 Капацизми. Правильна артикуляція звуків К, К', Х, Х', Г, Г', Й, порушення вимови та характерні заміни. Направленість корекційної роботи в залежності від характеру неправильної вимови. Використання специфічних ігор і вправ та інших прийомів на різних етапах корекції звуків: підготовка, постановка звука. Послідовність введення звука в мовлення. Структура корекційно-педагогічного заняття (автоматизація, диференціація звуків)	2					2
Змістовий модуль 8						
Тема Види твердості і дзвінкості приголосних звуків						
СР-7 Характеристика неправильної вимови твердих і м'яких, дзвінких і глухих звуків. Правильна артикуляція глухих і дзвінких приголосних звуків: С-С', З-З', Р-Р', Л-Л', К-К', Г-Г', Х-Х', Т-Т', Д-Д', Н-Н', Ф-Ф', В-В', П-П', Б-Б', М-М'. Прийоми і послідовність корекційної роботи з дітьми.	2					2
9-10 Система корекційної роботи по	2				2	

<p>подоланню порушень звуковимови у дошкільників. Форми прояву недоліків звуковимови. Способи виявлення неправильної звуковимови.</p> <p>Послідовність корекційної роботи над неправильним звуком: підготовка постановка, автоматизація, диференціація звука, введення його у зв'язне мовлення.</p>						
Модуль 2						
Змістовий модуль 1						
Тема Порушення мовлення органічного генезу						
<p>11-12 Органічна (механічна) дислалія. Органічна дислалія: визначення і характеристика. Відмінність від функціональної дислалії.</p> <p>Аномалії будови губ, язика, зубів, щелеп, твердого і м'якого піднебіння.</p> <p>Ринолалія. Ринолалія відкрита і закрита, особливості звуковимови при органічній дислалії та ринолалії.</p> <p>Обґрунтованість ортопедії та хірургічного втручання при цих порушеннях мовлення. Принципи і послідовність корекційної роботи з дітьми.</p>	2	2				
<p>13-14 Дизартрія. Визначення і характеристика, форми дизартрії.</p> <p>Відрізнення дизартрії від функціональної і органічної дислалії.</p> <p>Спрямованість корекційно-педагогічної роботи при дизартрії</p>	2		2			
<p>15-16 Порушення мовлення органічного генезу</p>	2				2	
Змістовий модуль 2						
Тема Недоліки слово і фразоутворення						
<p>17-18 Загальне недорозвинення мовлення. Визначення і характеристика.</p>	2		2			
<p>CP-8 Характеристика дитячого мовлення при алалії та афазії.</p> <p>Спрямованість корекційно-педагогічної роботи.</p>	2					2
Змістовий модуль 3						
Тема Порушення темпу мовлення						

19-20 Визначення, клінічна характеристика, види заїкання. Характеристика мовленнєвих судом (тип, місце, частота). Причини виникнення заїкання. Прояви заїкання у дітей: особливості стану нервової системи і здоров'я, загальної і мовленнєвої моторики, експресивного мовлення, психологічні особливості. Комплексний підхід до подолання заїкання у дітей. Розповсюдженість заїкання серед дітей.	2	2				
CP-9 Визначення і характеристика темпу мовлення. Патогенетичне прискорення темпу мовлення (тахіталія), уповільнення темпу мовлення (брадилалія), переривчастість темпу мовлення (зупинки, заїкання).	2					2
21-22 Спрямованість і принципи корекційно-педагогічної роботи з дітьми, що заїкаються. Сучасні методики логопедичної роботи з дошкільниками, що заїкаються. Релаксаційна і дихальна гімнастика. Робота з сім'єю дитини, що заїкається. Медикаментозне лікування, фізіотерапія, загартовуючі процедури, психотерапія. Профілактика заїкання.	2		2			
Змістовий модуль 4 Тема Розладислуху і голосу						
23 Залежність розвитку мовлення від стану слуху дитини. Різні ступені втрати слуху. Обстеження слуху. Відмінність мовлення дитини при туговухості від інших мовленнєвих порушень. Принципи корекційної роботи над мовленням при туговухості.	1		1			
24 Спрямованість корекційної роботи при порушенні голосу. Анатомо-фізіологічні механізми голосоутворення. Можливі види його порушення: вікові особливості голосу у дітей, афонія, дисфонія, фонастенія.	1		1			

Заходи попередження недоліків голосу у дітей. Попередження порушення голосу у дітей.						
Змістовий модуль 5						
Тема Організація логопедичної допомоги дітям в Україні						
СР-10 Мережа логопедичної допомоги в системі освіти: спеціальні дитячі сади і групи для дітей з порушеннями мовлення, школи-інтернати для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.	1					1
25-26 Роль вихователя масового дитячого дошкільного закладу по попередженню та усуненню порушень мовлення у дітей: включення корекційних завдань у загальноосвітні заняття і режимні моменти; просвітницька робота з батьками: складання методичних рекомендацій для батьків по профілактиці та подоланню порушень мовлення у дітей дошкільного віку.	2				2	
Всього за семестр	45	6	14		6	19

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Р	Кількість годин
1	9-10 Система корекційної роботи по подоланню порушень звуковимови у дошкільників	10	2
2	15-16 Порушення мовлення органічного генезу	10	2
3	25-26 Роль вихователя масового дитячого дошкільного закладу по попередженню та усуненню порушень мовлення у дітей	10	2
	Разом		6

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Р	Кількість годин
1	3-4 Функціональна дислалія		2
2	5-6 Сигматизми звуків С, С', З, З', Ц,		2
3	7-8 Ротацизми та ламбдацизми	10	2
4	13-14 Дизартрія		2

5	17-18 Загальне недорозвинення мовлення.		2
6	21-22 Спрямованість і принципи корекційно-педагогічної роботи з дітьми, що заїкаються	10	2
7	23-24 Залежність розвитку мовлення від стану слуху дитини.Спрямованість корекційної роботи при порушенні голосу		2
Разом			14

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Р	Кількість годин
1	СР-1 Негативний вплив мовленнєвих порушень на формування особистості дитини		2
2	СР-2 Формування мовлення дитини від народження до 7 років		2
3	СР-3 Анатомо-фізіологічні і психолінгвістичні характеристики мовлення		2
4	СР-4 Способи виявлення неправильної звуковимови		2
5	СР-5 Сигматизми шиплячих звуків	5	2
6	СР-6 Капацизми		2
7	СР-7 Характеристика неправильної вимови твердих і м'яких, дзвінких і глухих звуків		2
8	СР-8 Характеристика дитячого мовлення при алалії та афазії	5	2
9	СР-9 Визначення і характеристика темпу мовлення		2
10	СР-10 Мережа логопедичної допомоги в системі освіти		1
Разом			19

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

8 семестр								
Модуль 1			Модуль 2				Залік	Всього
ПЗ 7-8	СР 5	СЗ 9-10	СЗ 15-16	СР 8	ПЗ 21-22	СЗ 25-26		
10	5	10	10	5	10	10	40	100

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
90 – 100	5	відмінно
74-89	4	добре
60-73	3	задовільно
0-59	2	незадовільно

Методичне забезпечення

1. Підручники
2. Програми виховання і навчання дітей дошкільного віку
3. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Логопедія»

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція).—2012.
2. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля».- К.: Мандрівець, 2012.- 264с.
3. Програма виховання і навчання дітей 2-7 років «Дитина». -К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. - 492с.
4. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт». Мовленнєвий розвиток старших дошкільників. - К.: ВГ ОСНОВА, 2008
5. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення. Програмно-методичний комплекс.(Лист МОН №1/11-18794 від 05.12.2012р.)
6. Рібцун Ю. В. Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення. - К.: ЛОГОАРТ, 2012.-258 с.
7. Трофименко Л. І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ : Progr.-методичний комплекс. - Київ: Актуальна освіта, 2007. - 119с
8. Шеремет М.К. Логопедія. – К., ВГ «Основа», 2014
9. Логопедия / Под ред. Л.С. Волковой, С.Н. Шаховской. - М.: ВЛАДОС, 2002.
10. Основы логопедии с практикумом по звукопроизношению / Под ред. Т. В. Волосовец. - М.: Академия, 2002.

Допоміжні

1. Архипова Е.Ф. Стертая дизартрия у детей. - М.: АСТ: Астрель, 2007.
2. Белякова Л.И., Волоскова Н.Н. Логопедия. Дизартрия. — М. : Гуманитар, изд. Центр ВЛАДОС, 2009.— 287 с.
3. Волосовец Т.В. воспитание и развитие речи у детей с врожденными расщелинами губы и неба. //Нарушения голоса и звукопроизносительной стороны речи. Часть 2. Логопедия. – М., 2003.
4. Рібцун Ю.В. Сходінками правильного мовлення.- «Мандрівець», 2017
5. Инновационные технологии в логопедии / Составитель Ревуцкая Е.В. Учебное пособие. – Бердянск, 2008. – 154с.
6. Киселева В.А. Диагностика и коррекция стертой формы дизартрии. – М.: Школьная Пресса, 2007. – 48с.
7. Савченко М.Л. Виправлення вад звуковимови у дітей. –К., Рад. 2009.

Електронні ресурси

1. <http://logopedia.com.ua>
2. www.logoped.in.ua

3. <http://www.logoped.ru/profi/index.htm>
4. www.logopediya.com.ua
5. <http://defectolog.info>
6. www.academy.edu.by/sites/logoped/index.htm
7. <http://rehabc>